

2016/2. számú

**TÁJÉKOZTATÓ
A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI KIFIZETŐHELYEK RÉSZÉRE**

az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásait, illetve a baleseti táppénzt, valamint az azokkal kapcsolatos eljárást érintő leglényegesebb új szabályokról és azok gyakorlati alkalmazásáról

Az egyes egészségügyet érintő törvények módosításáról szóló 2016. évi XXXIV. törvény rendelkezései 2016. július 1-jei, illetve 2017. január 1-jei hatállyal módosították, kiegészítették, pontosították a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) egyes, pénzbeli egészségbiztosítási ellátásokat és baleseti táppénzt, valamint az azokkal kapcsolatos eljárást érintő szakaszait.

A módosítás pontosítja a pénzbeli egészségbiztosítási ellátások és a baleseti táppénz iránti kérelmek benyújtásának szabályait, világosabbá teszi az ügyintézési határidő definiálását, továbbá megváltoztatja a gyermekápolási táppénzre való jogosultság idejét is.

A módosítások – a 2. pontban foglalt kivétellel – 2016. július 1-jén lépnek hatályba.

Az egységes jogértelmezés érdekében az alábbiakban ismertetjük a változásokat

1) A gyermekápolási táppénzre jogosultság ideje [Ebtv. 46. § (1)-(1a) bek.]

A 2016. évi XXXIV. törvény **megnöveli a szülők által igénybe vehető gyermekápolási táppénzes napok számát.** Ennek értelmében

- a 3 évesnél idősebb, de 6 évesnél fiatalabb gyermek otthoni ápolása és – a gyermek fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézményben történő kezelése esetén – a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézményben történő tartózkodás címén évenként és gyermekenként **a szülőnek 42, az egyedülálló szülőnek 84 naptári napon át;**
- a 6 évesnél idősebb, de 12 évesnél fiatalabb gyermek otthoni ápolása és – a gyermek fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézményben történő kezelése

esetén – a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézményben történő tartózkodás címén évenként és gyermekenként a **szülőnek 14, az egyedülálló szülőnek 28 naptári napon át jár a táppénz.**

A törvénymódosítás a 3 évesnél idősebb, de 12 évesnél fiatalabb gyermekek ápolása esetén az együtt élő szülők (apa-anya összesen) által igénybe vehető gyermekápolási táppénzes napok számát megduplázza; annak érdekében, hogy ugyanannyi napnyi gyermekápolási táppénzre szerezhessenek jogosultságot, mint az egyedülálló szülő. A gyermekápolási táppénzes napok számának szülőnként történő meghatározása azt is jelenti, hogy, ha az **egyik szülő már igénybe vette a törvény szerint neki járó napokat, a gyermek következő születésnapjáig már csak a másik szülő kérheti a táppénz megállapítását.** Nincs tehát lehetőség arra, hogy családon belül az apa, illetve az anya részére járó táppénzes napok részben vagy egészben átcsoportosításra kerüljenek a másik szülőhöz.

A módosításból következően **nincs szükség belföldi jogsegély igénybevételére** annak megállapításához, hogy a másik szülő hány nap gyermekápolási táppénzt használt már fel.

Nem változnak a gyermekápolási táppénzes napokkal kapcsolatos szabályok az 1 évesnél fiatalabb gyermekekre tekintettel igényelt táppénz esetében. Tehát az 1 évesnél fiatalabb gyermek szoptatása, illetőleg otthoni ápolása és – a gyermek fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézményben történő kezelése esetén – a fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézményben történő tartózkodás címén a gyermek 1 éves koráig továbbra is a teljes keresőképtelenség idejére jár a gyermekápolási táppénz.

Ugyancsak nem történt szövegszerű változás az 1 évesnél idősebb, de 3 évesnél fiatalabb gyermekekre tekintettel igényelt táppénz esetében. Azonban a jogszabály koherenciájának a biztosítása érdekében 2016. július 1-jétől **ez esetben is alkalmazni kell, hogy szülőnként jár a táppénz, mely ezen korcsoportban gyermekenként 84 naptári nap.**

Az **előzményszámításra** vonatkozóan a törvénymódosítás kimondja, hogy, ha a biztosított szülő a gyermek ápolása címén igényel táppénzt, előzményként a gyermek előző születésnapjától a gyermek következő születésnapjáig eltöltött táppénzes napokat kell figyelembe venni.

Példa:

Háziorvosa – a 2010. május 1-je óta folyamatos biztosítási jogvisztonnyal rendelkező – anyát keresőképtelen állományba vette 2016. július 12-én, tekintettel arra, hogy a 2012. március 20-án született gyermekét (megbetegedése miatt) otthon ápolja. Ugyanezen gyermekekre tekintettel az apa 2016. április 12-től 2016. április 21-ig (10 nap), az anya pedig 2016. május 10-től 2016. május 17-ig (8 nap) és 2016. június 8-tól

2016. június 16-ig (9 nap) már részesült gyermekápolási táppénzben. Mivel mindkét szülő külön-külön rendelkezik 42 napnyi gyermekápolási táppénzes nappal, az előzményszámítás során az apa táppénzes napjait figyelmen kívül kell hagyni. Az anya összesen 17 napot töltött gyermekápolási táppénzen a gyermeke előző születésnapjától számítva, ezért 2016. július 12-től még további 25 nap táppénzre lehet jogosult.

A kérdéses jogszabályhely 2016. július 1-jétől hatályos, azonban annak alkalmazásával kapcsolatban az Ebtv. átmeneti rendelkezést nem tartalmaz. Erre való tekintettel az új szabályokat a **2016. július 1-jétől kezdődő keresőképtelenség esetében kell alkalmazni.**

Példa:

A 2008. február 25-én született gyermek betegségére tekintettel az anya 2016. április 4-től 2016. április 12-ig (9 nap), az apa pedig 2016. május 17-től 2016. május 21-ig (5 nap) gyermekápolási táppénzt vett igénybe. A 2016. június 30-ig hatályos jogszabályok értelmében tehát kimerítették az igénybe vehető 14 napos keretet. A jogszabály-módosítás következtében, ha a szülő a gyermek betegségére tekintettel 2016. július 1-jétől ismételen keresőképtelenné válik, akkor az anya további 5, az apa pedig további 9 napra vehet igénybe gyermekápolási táppénzt a gyermek következő születésnapjáig terjedő időszakban.

Abban az esetben, ha az igénylő **egyidejűleg fennálló több biztosítási jogviszonnal** rendelkezik, előzményként kizárólag az ugyanazon biztosítási jogviszony alapján folyósított gyermekápolási táppénzes napokat lehet figyelembe venni.

Példa 1:

Az „A” munkáltatónál 2011. február 1-jétől, a „B” munkáltatónál 2016. május 1-jétől biztosított – egyedülálló – anya a 2012. február 5-én született gyermeke után 2016. augusztus 1-jétől gyermekápolási táppénzt igényel. E gyermek jogán az „A” biztosítási jogviszonyában 2016. március 10-től 2016. március 31-ig (22 nap) és 2016. április 15-től 2016. április 29-ig (15 nap) már kapott gyermekápolási táppénzt; a „B” biztosítási jogviszonyában még nem vett igénybe. Az e gyermekre járó 84 nap gyermekápolási táppénzt figyelembe véve 2016. augusztus 1-jétől az „A” jogviszonyában még 47 napig, a „B” jogviszonyában pedig még 84 napig lehet jogosult gyermekápolási táppénzre.

Példa 2:

Az anya (nem egyedülálló) 2014. március 1-jétől 2016. május 31-ig „A”, 2014. március 1-jétől 2016. március 31-ig pedig „B” munkáltatónál állt biztosítási jogviszonyban. A 2012. február 5-én született gyermekére tekintettel az „A” és a „B” jogviszonyában is gyermekápolási táppénzt vett igénybe 2016. február 9-től 2016. február 18-ig (10 nap), illetve 2016. március 7-től 2016. március 11-ig (5 nap). 2016. május 1-jén újabb biztosítási jogviszonyt létesített a „C” munkáltatónál; és 2016. augusztus 10-től ismét

gyermekápolási táppénzt igényel. Mivel az „A” és a „B” munkáltatóknál táppénzen töltött napok ugyanazon időszakra estek, és a keresőképtelenség kezdetét megelőzően mindkét jogviszony megszűnt, így előzményként 15 napot kell figyelembe venni, melyre tekintettel az anya további 27 nap gyermekápolási táppénzre lehet jogosult a „C” munkáltatónál fennálló biztosítási jogviszonyában.

Példa 3:

Az anya (nem egyedülálló) 2014. március 1-jétől 2016. május 31-ig „A”, 2014. március 1-jétől 2016. július 31-ig pedig „B” munkáltatónál állt biztosítási jogviszonyban. A 2012. február 5-én született gyermekére tekintettel az „A” jogviszonyában 2016. február 9-től 2016. február 18-ig (10 nap) és 2016. március 7-től 2016. március 11-ig (5 nap), a „B” jogviszonyában pedig 2016. március 7-től 2016. március 11-ig (5 nap) volt gyermekápolási táppénzen. 2016. augusztus 1-jén újabb biztosítási jogviszonyt létesített, és gyermeke betegségére tekintettel táppénzt kért 2016. augusztus 10-től. Mivel mind az „A”, mind a „B” jogviszony megszűnt, ezért mindkét jogviszonyból származó táppénzes napokkal előzményként kell számolni; figyelembe véve azt, hogy a 2016. március 7-től 2016. március 11-ig terjedő időszakban mindkét jogviszonyában gyermekápolási táppénzt kapott az anya. Így előzményként 15 nap veendő figyelembe, mely alapján 2016. augusztus 10-től további 27 nap gyermekápolási táppénzre lehet jogosult a „C” munkáltatónál fennálló biztosítási jogviszonyában.

Példa 4:

Az anya (nem egyedülálló) 2014. március 1-jétől 2016. március 31-ig az „A” munkáltatónál állt biztosítási jogviszonyban. 2016. március 1-jén a „B”, 2016. május 1-jén pedig a „C” munkáltatónál létesített újabb biztosítási jogviszonyt. Az anya a 2012. február 5-én született gyermekére tekintettel 2016. február 9-től 2016. február 18-ig (10 nap) és 2016. március 14-től 2016. március 18-ig (5 nap) az „A”, 2016. március 22-től 2016. március 29-ig (8 nap) pedig a „B” munkáltatónál volt gyermekápolási táppénzen. 2016. augusztus 10-től gyermeke betegségére tekintettel ismét kéri a táppénz megállapítását mind a „B”, mind a „C” biztosítási jogviszonyában. A „B” jogviszony vonatkozásában előzményként kell figyelembe venni a 2016. március 22 – 2016. március 29. közötti időszakot, valamint a megszűnt „A” jogviszonyban igénybe vett 15 nap gyermekápolási táppénzt. A 23 nap előzményre tekintettel az anya még további 19 naptári napra lehet jogosult gyermekápolási táppénzre. A „C” jogviszony vonatkozásában ugyancsak előzményként kell figyelembe venni az „A” jogviszonyban igénybe vett 15 napi gyermekápolási táppénzt, a „B” jogviszonyban táppénzen töltött 2016. március 22 – 2016. március 29. közötti időszakot azonban – az egyidejűleg fennálló jogviszonyok miatt – nem. Így a „C” jogviszonyban 15 nap előzmény figyelembe vételével az anya további 27 napig lehet jogosult gyermekápolási táppénzre.

2) Pénzbeli egészségbiztosítási ellátások és baleseti táppénz iránti kérelmek benyújtása [Ebtv. 61. § (5) bek.]

A jogszabály-módosítás nem változtat azon a koncepción, hogy a kifizetőhellyel nem rendelkező munkáltató a csecsemőgondozási díj, a gyermekgondozási díj, a táppénz és a baleseti táppénz iránti kérelmeket kizárólag az egészségbiztosító (korábban a törvényszövegben Országos Egészségbiztosítási Pénztár szerepelt) honlapján közzétett számítógépes program segítségével töltheti ki.

Az így előállított kérelem a jelenlegi szabályozás szerint benyújtható a kormányhivatalhoz elektronikus úton, valamint – kinyomtatást és aláírást követően – személyesen vagy postai úton is. **2017. január 1-jétől azonban ezen kérelmeket kizárólagosan elektronikus úton lehet benyújtani.** Megszűnik ezáltal a kérelmek személyesen és postai úton történő benyújtásának a lehetősége.

3) Határidő-számítás és a függő hatályú döntés [Ebtv. 61. § (11) bek.]

Amennyiben a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény alapján az eljárás során függő hatályú döntést kell hozni, a döntéshez akkor kapcsolódnak joghatások, ha a kérelem beérkezését követő két hónap elteltével a hatóság az ügy érdemében nem döntött és az eljárást nem szüntette meg.

A kérelem beérkezésének napja és az ügyintézési határidő kezdete között azonban jelentős eltérés is lehet a következő, Ebtv.-ben szabályozott esetekben:

- Ha a csecsemőgondozási díj iránti kérelem a szülés várható időpontját megelőző 28 napnál korábban kerül benyújtásra, akkor a kérelem elbírálására vonatkozó határidő a szülés várható időpontját megelőző 28. napon kezdődik.
- Amennyiben a gyermekgondozási díj iránti kérelem a szülési szabadság vagy az annak megfelelő időtartam lejártát megelőzően kerül benyújtásra, a kérelem elbírálására vonatkozó határidő kezdőnapja a szülési szabadság, illetve az annak megfelelő időtartam lejártát követő nap.
- Ha a baleseti táppénzre irányuló kérelem azért nem bírálható el, mert a baleset üzemiségre vonatkozóan még nem született döntés, a kérelem elbírálására vonatkozó ügyintézési határidő kezdő napja a baleset üzemisége tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedését követő nap.

Ezekben az esetekben a függő hatályú döntéshez kapcsolódó joghatások beállta szempontjából a kérelem beérkezésének napja alatt a kérelem elbírálására vonatkozó határidő kezdő napját kell érteni.

Példa:

Igénylő 2016. július 6-án együtt terjeszti elő a csecsemőgondozási díj és a gyermekgondozási díj iránti kérelmét. Gyermeke születésének várható időpontja 2016. augusztus 15. A csecsemőgondozási díj megállapítását 2016. augusztus 1-jétől kéri. Mivel a szülés várható időpontjához képest több, mint 28 nappal korábban nyújtotta be a csecsemőgondozási díj iránti kérelmét, ezért az annak elbírálására vonatkozó határidő 2016. július 18-án kezdődik. A függő hatályú döntésben erre való tekintettel úgy kell rendelkezni, hogy ahhoz 2016. szeptember 18. napja elteltével kapcsolódnak joghatások, ha addig a hatóság az ügy érdemében nem dönt, vagy az eljárást nem szünteti meg.

Hasonlóan kell eljárni a gyermekgondozási díj esetében is. Az igénylő 2016. augusztus 1-jétől 2017. január 15-ig van szülési szabadságon, így a gyermekgondozási díj iránti kérelem elbírálására vonatkozó határidő kezdőnapja 2017. január 16. A függő hatályú döntésben ezen időponthoz kötötten kell meghatározni a joghatások beálltának lehetséges időpontját: 2017. március 16. napjának az eltelte.

4) Az adóhatóság értesítése bevallás elmulasztásáról [Ebtv. 81. § (2) bek.]

Az egészségbiztosító a pénzbeli ellátás és a baleseti táppénz iránti kérelem elbírálása, valamint ellenőrzési eljárása során kérheti annak igazolását, hogy a pénzbeli egészségbiztosítási járulékalapot képező jövedelem bevallására kötelezett ezen kötelezettségének eleget tett.

A jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezések értelmében, ha megállapítást nyer, hogy a bevallásra kötelezett nem teljesítette bevallási kötelezettségét, az egészségbiztosító felhívja a bevallásra kötelezettet, hogy 10 napon belül mulasztását pótolja, annak elmaradása esetén értesíti az állami adóhatóságot.

2016. július 1-jétől nincs szükség az egészségbiztosító által történő előzetes felhívásra: **ha a bevallásra kötelezett nem teljesítette bevallási kötelezettségét, ezen mulasztásról rögtön a Nemzeti Adó- és Vámhivatalt kell értesíteni**, mely megteszi a szükséges intézkedéseket. Ezáltal gyorsul az ügyintézés.

Az érintett jogszabályhely módosítása természetesen a jövőben sem zárja ki, hogy az egészségbiztosító – amennyiben a tényállás tisztázása érdekében azt szükségesnek ítéli meg – megkereséssel forduljon a bevallásra kötelezethez azzal kapcsolatban, hogy a bevallást teljesítette-e; csupán az ilyen jellegű igazolás kötelező jellegű kérése szűnik meg.

5) A sajátos nevelési igényű gyermek [Ebtv. 22. § (4) bek.]

Az utazási költségtérítéssel kapcsolatosan az Ebtv. úgy rendelkezik, hogy a fogyatékos gyermek korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény a „fogyatékos gyermek” elnevezés helyett a „sajátos nevelési igényű gyermek” kategóriát használja a következőképpen: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A terminológia egységesítése érdekében az Ebtv. fogalomhasználata is áttér a sajátos nevelési igényű gyermek elnevezésre.

Budapest, 2016. június „ ”.

Országos Egészségbiztosítási Pénztár

